

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

**СТАНДАРТ НА
ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ВЪВ ВРЪЗКА С ОБУЧЕНИЕТО НА
ДОКТОРАНТИ**

ВАРНА

2022

УТВЪРДИЛ:

Ректор на ТУ-Варна

/проф. д-р инж. Венцислав Вълчев/

КОРИГИРАЛ ДОКУМЕНТА:

№	Длъжност	Звание, Име, Презиме, Фамилия	Звено
1	Ръководител ДЦ	Доц. д-р инж. Пламен Парушев	ДЦ

СЪГЛАСУВАЛИ ДОКУМЕНТА:

№	Длъжност	Звание, Име, Презиме, Фамилия,	Звено
1	Зам.Ректор УД	доц. д-р инж. Мария Иванова Маринова	Ректорат
2	Началник УМО	доц. д-р инж. Марияна Георгиева Тодорова	УМО
3	Зам. Декан УД	доц. д-р инж. Венцислав Георгиев Николов	ФИТА
4	Зам. Декан УД	доц. д-р Ирина Тодорова Тодорова	ЕФ
5	Зам. Декан УД	доц. д-р инж. Пенка Нелиева Златева	КФ
6	Зам. Декан УД	доц. д-р инж. Георги Стефанов Антонов	МТФ
7	Директор	доц. д-р инж. Радостин Димитров Димитров	КТУ
8	Директор	доц. д-р инж. Свилен Христов Стоянов	ДТК
9	Директор	доц. д-р Мария Иванова Дончева	ДЕПОС
10	Студент	Сирма Станимирова Казакова	ЕФ

Документът е **първоначално приет** с решение на Академичния съвет на Технически Университет – Варна и утвърден с протокол **№ 13** от **21.05.2012** год., № 20 от 27.03.2017 год.

Документът е **последно актуализиран** с решение на Академичния съвет на Технически Университет – Варна и утвърден с протокол №58/19.12.2022г.

Документът заменя следния документ от СУК:

№	Наименовани е	Заменя
71	Стандарт на Технически университет – Варна във връзка с обучението на докторанти , утвърден от АС с пр-л. № 20 /27.03.2017 год.	№71

Съгласно чл.4 (3) от ППЗРАС обучението в докторантура в ТУ-Варна се извършва по акредитирани от НАОА докторски програми.

1. УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Учебната документация на докторска програма включва:

1.1 Квалификационна характеристика, която трябва да съдържа следните елементи:

- Цели на обучението по докторската програма;
- Интелектуалните качества и практически умения, които се придобиват в хода на обучението и на научно-изследователската работа в докторската програма;
- Описание на професионалната квалификация, която се получава при успешно завършване на докторската програма;
- Описание на професионалните компетенции, които се получават след успешното завършване на докторската програма (защита на дисертацията и придобиване на ОНС „доктор“;
- Трябва да е съгласувана с потенциални потребители на кадри

1.2 Учебен план на докторската програма

Ученият план на докторската програма съдържа следните реквизити:

1.2.1 Наименование на докторската програма, професионално направление, образователно-научна степен, която се придобива, форма на обучение, срок на обучение.

1.2.2 Колективни форми на обучение - учебни дисциплини от блок А.

1.2.3 Индивидуални форми на обучение:

- Учебни дисциплини от блок В;
- дисциплини от блок С (докторантски минимум)

Учебният план трябва да е съгласуван с потенциални потребители на кадри

Образец на докторската програма е представена в Приложение 1.

2. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КАНДИДАТ – ДОКТОРАНТСКИЯ ИЗПИТ

2.1 Изпит по специалността.

• Обучаващото звено разработва въпросник, в който се дефинират основните теми. Литературата е преди всичко учебници и учебни пособия, издадени през последните години.

• Четири дни преди провеждане на изпита, изпитната комисия дава на кандидатите темата за конкурса. За целта се подготвят изпитни билети съдържащи всички теми.

• Кандидатите развиват темата в обем не по-малък от 20 печатни страници и я представят в писмен вид на членовете на комисията един ден преди провеждане на изпита. Изложението по темата не следва да повтаря буквално съдържанието на литературните източници. Желателно е кандидатите да представят свои идеи по темата.

• В деня на изпита кандидатите правят презентация в обем 20-30 минути, след което отговарят на въпроси и се провежда дискусия.

Оценката се състои от две компоненти:

- оценка на писмената работа,
- оценка на презентацията.

Минималната възможна положителна оценка на писмената работа е 4.50, а минималната обща оценка – 5.00.

2.2 Изпит по английски език.

Процедурата за провеждане на изпита е дадена в Приложение 4.

3. ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН

В Приложение 2 е представен образец на индивидуален учебен план. Съгласно чл.15 (2) от ППЗРАС индивидуалния учебен план се изготвя от докторанта и научния ръководител и се обсъжда и утвърждава от факултетния съвет.

4. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ОТ БЛОК В

- Обучаващото звено приема, разработения от научния ръководител въпросник, в който се дефинират основните теми. Съдържанието на въпросника осигурява предварителната подготовка на докторанта във връзка с темата на дисертацията. Литературата е учебници, учебни пособия и научна литература (монографии и статии).

- Пет дни преди провеждане на изпита, изпитната комисия дава на докторанта темата. За целта се подготвят изпитни билети съдържащи всички теми.

- Кандидатите развиват темата в обем не по-малък от 30 печатни страници и я представят в писмен вид на членовете на комисията два дни преди провеждане на изпита. Изложението по темата не следва да повтаря буквално значителна част от съдържанието на литературните източници. Желателно е кандидатите да представят свои идеи по темата.

- В деня на изпита докторанта прави презентация в обем 30-40 минути, след което отговаря на въпроси и се провежда дискусия.

Оценката се състои от две компоненти:

- оценка на писмената работа;
- оценка на презентацията. Минималната положителна оценка от изпита е 5.00.

5. ТЕХНОЛОГИЯ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ОТ БЛОК С

- Обучаващото звено приема разработения от научния ръководител въпросник, в който се дефинират теми доказващи готовността на кандидата за започване на научни изследвания по темата на дисертацията. Литературата съдържа монографии и научни статии;

- Седем дни преди провеждане на изпита, изпитната комисия дава на докторанта темата, която е дефинирана на базата на въпросника;

- Кандидатите разработват темата в обем не по-малък от 40 печатни страници и я представят в писмен вид на членовете на комисията три дни преди провеждане на изпита. Изложението по темата следва да съдържа научни обобщения на резултатите от литературните източници, изводи и препоръки за използването им в конкретната дисертация;

- В деня на изпита докторанта прави презентация в обем 40-60 минути, след което отговаря на въпроси и се провежда дискусия.

Общата оценка не може да бъде по-ниска от 5.00, за да се счита изпитът за успешен.

6. ДОКТОРАНТИТЕ ПЕРИОДИЧНО ДОКЛАДВАТ ПРЕД ОБУЧАВАЩОТО ЗВЕНО РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНИЯТА СИ (най-малко веднъж годишно подробен доклад), а редовните докторанти отчитат своята работа в края на всяко тримесечие, съгласно чл.18(1) от ППЗРАС.

7. СЪГЛАСНО ЧЛ.17 (1) ОТ ППЗРАС докторантите се атестират от факултетния съвет в края на всяка академична година. В Приложение 3 се дава образец на атестационен лист, който се попълва от докторанта.

8. СЪГЛАСНО ЧЛ. 23 (1) ОТ ППЗРАС средствата за финансовото и материалното осигуряване на разработваните дисертационни трудове се утвърждават ежегодно от Ректора, като всеки докторант държавна поръчка има право на следното допълнително финансиране:

- командировки ,такси за участие в конференции и материални разходи - 800лв.

- отпечатване на дисертацията и автореферата – еднократно – 200 лв.

- за експериментални изследвания, с проект, за който се кандидатства чрез вътрешен конкурс.

Съгласно чл. 33(3) от ППОД (Правилник за приемане, обучение на докторанти и придобиване на ОНС „Доктор“ и НС „дн“) финансирането на експерименталната работа за всеки дисертационен труд се извършва по отделни годишни план-сметки, утвърдени от Ректора.

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

УТВЪРЖДАВАМ

Ректор:
(проф. д-р инж. В. Вълчев)

УЧЕБЕН ПЛАН

**НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ЗА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“**

Наименование:

Професионално направление:

Образователно-научна степен „доктор“

Срок на обучение :

Форма на обучение:

Обучаваща катедра:

Факултет:

Варна
2022

№	Наименование на дисциплината	Форми на оценяване		Аудиторна заетост		Извънаудиторна заетост	Пълна заетост на докторанта	Кредити
		Изпит	Зачита се	Лекции	Упражнения			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Колективна форма на обучение							
	Блок А							
1	Английски език		*		120	120	240	8
2	Методика на научните изследвания и разработка на дисертационен труд		*	30		180	210	7
II.	Индивидуална форма на обучение							
	Блок В							20
3								
	Блок С (докторантски минимум)							25
	Разработване и защита на дисертационен труд							30
	Общо:							90

Ръководител катедра :

(.....)

Декан на факултет :

(.....)

Съгласувал:.....

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

.....
(факултет)

**ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН
за подготовка на докторант**

1. Име, презиме, фамилия:

.....

2. Наименование на докторската програма:

.....

3. Научно звено (катедра):

.....

4. Научен ръководител:

.....

5. Номер на заповедта и дата на зачисляване в докторантура:

.....

6. Форма на докторантурата:

.....

7. Срок на завършване на докторантурата:

.....

8. Тема на дисертацията :

.....

.....

.....

9. Индивидуален план утвърден на ФС наФ протокол №.....

от.....20.....година.

А. Учебна работа и педагогическа дейност

1. Посещение на лекции и упражнения по дисциплини от груповия учебен план за подготовка на докторанти.
2. Полагане на изпити (зачоти) по минимум две от задължително-избираемите дисциплини (бл. А) от груповия учебен план – по преценка на научния ръководител на докторанта.
 - 2.1. Английски език..... срок:
 - 2.2. Методика на научните изследвания и разработка на дисертационен труд..... срок:
3. Прослушване на лекции и полагане на изпит на не повече от две свободно-избираемите дисциплини – бл.В от груповия учебен план.
 - 3.1. срок:
 - 3.2. срок:
4. Полагане на изпит по специалността – бл.С (в зависимост от темата на дисертацията).
..... срок:
..... срок:
5. Участие в специализирани семинари и конференции
6. Водене на упражнения /курсова работа /курсов проект/ дипломно проектиране/ – с норматив 60 часа.

Б. Научно-изследователска работа

1. Проблем:

.....

2. Тема на дисертацията:

.....

3. Обосновка на темата:

.....

4. План-програма за работа:

No	Етапи	Срок
1.	Анализ на състоянието на проблема. Формулиране на изводите, целта и задачите на докторантурата. Написване на глава I на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	
2.	Теоретични изследвания. Формулиране на изводите. Написване на глава II на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	
3.	Практическо решаване на проблема. Формулиране на изводите. Написване на глава III на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	
4.	Експериментални изследвания. Формулиране на изводите. Написване на глава IV на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	
5.	Формулиране на общите изводи и приносите.	
6.	Окончателно оформяне на дисертацията.	
7.	Написване на автореферата.	
8.	Предварителна защита.	
9.	Окончателна защита.	

Забележка: План-програмата е примерна.

Докторант :

Научен ръководител:

Декан:

Зам.Ректор УД:

РАБОТЕН ПЛАН ЗА ГОДИНА НА ПОДГОТОВКАТА

Наименование на работите	Форма на провеждане	Срок за провеждане и форми на отчет
I. Подготовка и полагане на изпити		
1.....		
2.....		
3.....		
II. Работа по дисертацията		
1. Подготовка на реферат върху темата на дисертацията		
2. Научно-изследователска и експериментална работа		
3. Оформяне на раздели от дисертацията		
III. Учебно-методическа и педагогическа работа		
IV. Научно-изследователска работа по други договорни теми и задачи		

СЪДЪРЖАНИЕ НА РАБОТАТА

.....
.....

Оценка за изпълнението на задачите от научното звено и атестация на докторанта:

.....
Предложения (препоръки) на научното звено:
.....
.....

Ръководител на научно звено :

Научен ръководител :

.....
(дата)

Факултет

Утвърден на ФС.....

Протокол №/..... Г.

АТЕСТАЦИОНЕН ЛИСТ

на докторанта

Име, презиме, фамилия:

.....

Наименование на докторската програма:

.....

Научно звено:

.....

Научен ръководител:

.....

Номер на заповедта и дата на зачисляване в докторантура:

.....

Форма на докторантурата:

.....

Срок на завършване на докторантурата:

.....

Период на атестиране:

.....

A. Учебна работа и педагогическа дейност

1. Прослушани лекции по дисциплините

.....
.....

от груповия учебен план за подготовка на докторанти.

2. Положени изпити по

..... дата: оценка:

..... дата: оценка:

3. Прослушани лекции и положен изпит по спец. курса

..... дата: оценка:

4. Изнесени часа лекции на тема

.....

5. Водени часа упражнения/курсова работа/курсов проект/дипломно проектиране.

B. Научно-изследователска работа

5. Тема на дисертацията:

.....
.....

6. План-програма и отчет за извършената работа:

No	План-програма		Отчет	
	Етапи	Срок	Извършена работа	Срок
1.	Анализ на състоянието на проблема. Формулиране на изводите, целта и задачите на докторантурата. Написване на глава I на дисертацията. Написване и изнасяне	XX.XX.XXXX		

	на доклад (публикуване на статия).			
2.	Теоретични изследвания. Формулиране на изводите. Написване на глава II на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	XX.XX.XXXX		
3.	Практическо решаване на проблема. Формулиране на изводите. Написване на глава III на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	XX.XX.XXXX		
4.	Експериментални изследвания. Формулиране на изводите. Написване на глава IV на дисертацията. Написване и изнасяне на доклад (публикуване на статия).	XX.XX.XXXX		
5.	Формулиране на общите изводи и приносите.	XX.XX.XXXX		
6.	Окончателно оформяне на дисертацията.	XX.XX.XXXX		
7.	Написване на	XX.XX.XXXX		

	автореферата.			
8.	Предварителна защита.	XX.XX.XXXX		
9.	Окончателна защита.	XX.XX.XXXX		

Забележка: План-програмата и отчетът за извършената работа са примерни.

Заключение на научното звено за извършената от докторанта работа

.....

ОЦЕНКА:

Докторант.....

Научен ръководител:

Дата:

Ръководител катедра:

ПРОЦЕДУРА И ИЗИСКВАНИЯ

ЗА КАНДИДАТ-ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Кандидатите представят в Департамент ЕПОС (секция „Езиково обучение“) за одобрение 50 листа оригинален не адаптиран текст по специалността, който трябва да бъде разработен като домашен превод. Обемът на текста се изчислява според стандарта 30 реда/ 60 знака на страница, като се приспадат приложените схеми, таблици и др. Допуска се избраните страници да не са в хронологичен ред, за да се спази това изискване.

В деня на изпита кандидатите се явяват с чисто копие на текста (без бележки) и представят речник на непознатата терминология.

Примерни източници на специализираната литература:

- Книги, монографии, учебници по специалността
- Специализирана периодика или електронни списания
- Интернет-източници

Кандидатите посочват заглавието, автора, издателството и годината на издаване, ако представят за одобрение копие или част от текста. Това важи и за Интернет източниците - посочва се уебсайта.

ПРОЦЕДУРА

1. **Четене и устен превод** на откъс с обем около **20** машинописни реда, произволно избран от комисията. Кандидатите имат на разположение около **30 мин.**, за да си припомнят текста.

2. **Отговор на въпроси по темата на текста и анализ на посочения откъс:**

- разпознаване на граматични форми (глаголни времена в деятелен и страдателен залог, причастия, деепричастия и инфинитив);
- конструкции, типични за научния стил и за техническата литература в частност (независима конструкция, безлични изречения, условни изречения);
- думи-връзки за изразяване на причинно-следствени отношения;
- заместители в текста - лични и показателни местоимения.

3. **Събеседване с кандидата (интервю)**

Кандидатите представят накратко биографията си, разказват за настоящата си работа (занятие), научни интереси, бъдещи планове и т.н.

КРИТЕРИИ

1. Добро произношение и еквивалентен превод на български език.
2. Владееене на основната терминология по специалността.
3. Познаване основите на граматиката на английския език - система на глаголните времена, залог, лични и нелични глаголни форми, словоред и типични конструкции.
4. Свобода на изказа при устно представяне - уместна употреба на граматичните и лексикални единици.
5. Комуникативни способности при събеседване с комисията - адекватен отговор на поставен въпрос, бърза реакция и богатство на изразните средства.

ОЦЕНЯВАНЕ

Кандидатите получават оценка, която се формира на базата на средно аритметично от двата основни изпитни компонента: **устен превод** и **събеседване**. Минималната оценка за успешно полагане на кандидат- докторантския изпит по английски език е **Добър 4.00**.

Препоръчителна литература:

Оригиналният не адаптиран текст по специалността се подбира от кандидат-докторанта със съдействието на специализираната катедра и научния ръководител. С цел преговор на граматичните конструкции и подготовка за анализ на текста кандидат-докторантът може да използва различни оригинални или български източници.

Например:

1. Английско-български политехнически речник, Допълнение, Издателство Техника, София, 2001
2. Английско-български речник, Издателство Габеров, 2001
3. Граматика с упражнения, Английски, PONS, 2007
4. Сое, N., M. Harrison, Basic Oxford Practice Grammar, Intermediate, OUP, 2006
5. Eastwood, J., Oxford Practice Grammar, Intermediate, OUP, 2006
6. Murphy, R., Essential Grammar in Use, CUP, Prosveta, 1993
7. Murphy, R., English Grammar in Use, CUP, Prosveta, 1991
8. Oxford Advanced Learner's Dictionary, Oxford, 1999
9. Vince, M., Elementary Language Practice, Macmillan, 2003
10. Vince, M., Intermediate Language Practice, Macmillan, 2003